

Posudek bakalářské práce:

Eliška HOMOLKOVÁ, *Pamětní knihy fary Němčice 1759 – 1939.*

Filosofická fakulta Jihočeské university v Českých Budějovicích, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, České Budějovice 2011, 77 stran + 32 nečíslovaných stran příloh.

Bakalářská práce Elišky Homolkové rozšířila počet těch, které jsou věnovány farním kronikám, resp. pamětním knihám, jež zatím stále ještě zůstávají spíše na okraji zájmu, přestože přinášejí cenné informace nejen k dějinám příslušných lokalit, ale zejména vzhledem k jejich individuálnímu charakteru ve starší době jsou zajímavé i z hlediska církevní správy. Eliška Homolková si přitom vybrala lokalitu jihočeských Němčic, které prodělaly nejen v tomto ohledu zajímavý vývoj.

Svou práci rozdělila E. Homolková – kromě Úvodu a Závěru – do tří kapitol. Zatímco Úvod (s. 7 – 12) přináší základní seznámení s prameny a zejména rozbor použité literatury, první kapitola, věnovaná dějinám Němčic (s. 13 – 27), představuje velmi důkladně a fundovaně zpracovaný přehled poměrně komplikovaného vývoje této obce, pro který autorka využila dosavadní zpracování i tištěné prameny a prokázala, že se v těchto zdrojích dovede bezpečně orientovat a také se vypořádat s různými názory či nejasnostmi. Ještě výrazněji je to patrné v další dosti rozsáhlé kapitole, pojednávající o dějinách němčické fary a kostela sv. Mikuláše (s. 28 – 50). Již tyto kapitoly lze označit za texty, zpracované pro účely bakalářské práce nadstandardně. Jádro práce však tvoří zcela původní třetí kapitola (s. 51 – 64), která se zabývá rozbohem pamětních knih němčické fary – starší, psané v letech 1759 – 1783 (1796), a mladší, založené až na základě nařízení Českého zemského gubernia a dovedené do druhé světové války, resp. do roku 1948. U obou z nich je uveden jak vnější, tak vnitřní popis, a zejména přehled jednotlivých kronikářů, který seznamuje s jejich podílem na vedení příslušné knihy. Následně je připojen i stručný rozbor zápisů, resp. charakteristika jejich obsahu. I s touto částí své práce se E. Homolková vyrovnala výborně, výsledky svého zkoumání poté shrnula v Závěru (s. 65 – 67), kde také stručně charakterizovala vedení kronik obecně a možnosti využití farních kronik jako historického pramene. Zdůraznit bych chtěla především autorčina zjištění týkající se dřívějších církevních nařízení, na základě nichž byly vedeny nejstarší pamětní knihy.

Kromě obligátního seznamu zkratk a seznamu použitých pramenů a literatury (na bakalářskou práci úctyhodného, zejména pokud jde o vydané prameny) připojila E. Homolková ke své práci řadu příloh, opatřených vzorně seznamem. Nejvýznamnější z nich je edice (autorkou skromně, leč nepřesně označené v názvu jako „přepis“, i když dále už je edice zmíněna) nejstarší pamětní knihy němčické fary, která sice není příliš rozsáhlá (zahrnuje pět folií), ale je psána latinsky a německy, což činí ediční zásahy možná zdánlivě poněkud jednodušší, zato ale klade nároky na znalosti jazykové i paleografické. Autorka se s edicí textu vyrovnala velmi úspěšně, připojila nejen ediční poznámku, ale i jmenný a místní rejstřík a především podrobný poznámkový aparát. Důležité pro pochopení souvislostí jsou i mapové přílohy (zachycující državy majitelů Němčic ve 14. – 16. stol. a vývoj obvodu němčické farnosti), cenné jsou tabulky, zejména přehled duchovních správců němčické farnosti a přehledy kronikářů obou pamětních knih, tj. i rozvržení a chronologických vrstev zápisů

do nich. Připojen je také přehled či spíše rejstřík témat jednotlivých typů záznamů s odkazem na příslušné strany. Vhodně vybrány byly i obrazové přílohy s ukázkami písma kronikářů a fotografiemi němčického kostela a budovy fary. Jedinou připomínkou, kterou bych v tomto případě vznesla, je chybějící stránkování u příloh, které lze nejvíce postrádat v edici, k opomenutí však nejspíše došlo v závěrečné fázi práce a rozhodně není závažnou chybou.

Práce věnované farním kronikám považuji za velmi záslužné, jejich výsledný obsah přitom záleží nejen na autorovi či autorce, kteří mohou akcentovat různé okolnosti a volit různý přístup, ale i na podobě příslušného pramene. Bakalářská práce E. Homolkové představuje soudržný a vyvážený, vhodně koncipovaný celek, a jak už jsem zmínila, všechny její části jsou zvládnuty velmi kvalitně, ať již se jedná o práci s dřívějšími zdroji, nebo o samostatné zpracování pramene, včetně připojené edice. Vyzdvihnout bych také chtěla jak značnou míru samostatnosti zpracování, tak velmi kvalitní jazykovou a stylistickou úroveň textu, která dnes bohužel není samozřejmostí. Z uvedeného vyplývá, že bakalářská práce Elišky Homolkové rozhodně splňuje nároky kladené na bakalářské práce, a proto ji ráda a s nejlepším svědomím mohu doporučit k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat stupněm **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 28. srpna 2011

Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.